

[Finansministeren.]

ført en reduktion af de rammebelagte udgifter — herunder anlægsudgifterne — med ca. 75 mill. kr.

I det foreliggende forslag til tillægsbevillingslov er disse forventninger stort set imødekommet. Anlægsudgifterne reduceres totalt med 290 mill. kr. Ses der bort fra forsvarsministeriet, der totalt har holdt sin ramme, er mindreforbruget af anlægsudgifter på ca. 390 mill. kr. Halvdelen af dette mindreforbrug skyldes besparelser på vejområdet, mens undervisningsområdet har bidraget med besparelser på knap 50 mill. kr. fortrinsvis på anlæg til den højere undervisning. Betragtes endvidere udlån til anlægsformål, er der her tale om en reduktion med godt 50 mill. kr.

Anlægstilskuddene foreslås derimod stort set uændret i tillægsbevillingsforslaget.

Sammenfattende kan det fremhæves, at de besparelser på bygge- og anlægsområdet som følge af de ovenfor omtalte indgreb, der var forudsat i forbindelse med indføjelser af budgetreguleringskontoen på finansloven, er gennemført i det foreliggende forslag til tillægsbevillingslov. Der er herigennem sket en ganske væsentlig dæmpning af aktiviteten på denne del af statens udgiftsbudget.

Med hensyn til den konstaterede udvikling på det rammebelagte udgiftsfelt ud over anlægsområdet og den tidligere nævnte besparelse på undervisningsområdet findes de største stigninger — bortset fra reguleringer i forbindelse med pris- og lønstigninger — på de store statsvirksomheder. Den foreslåede forhøjelse i forhold til finansloven andrager godt 100 mill. kr.

Indtægterne på udgiftsbudgettet foreslås forhøjet med knap 1.500 mill. kr. Heri indgår indbetalinger vedrørende EFs markedsordninger med knap 900 mill. kr., der modsvares af udbetalinger til landbruget. 350 mill. kr. kan betragtes som en justering af indtægterne i takt med pris- og lønreguleringen af udgiftsbevillingerne.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets enkelte bevillingsforslag med tilhørende anmærkninger og til de indledende oversigter, skal jeg anbefale forslaget til tillægsbevillingslov for finansåret 1973-74 til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Redegørelse af økonomiministeren om perspektivplan II.

(Redegørelse nr. VI).

Økonomiministeren (Nyboe Andersen):

Der er mange væsentlige træk i vor samfundsudvikling, som er bestemt af kræfter, der ligger uden for vor politiske kontrol. Det gælder først og fremmest de ydre vilkår for Danmarks økonomi, den tekniske udvikling i sine hovedtræk, de internationale politiske forhold og de mangfoldige impulser hen over landegrænserne, som påvirker vor adfærd og tankesæt. Ikke mindst i et lille land kan den samlede virkning af disse forhold føles meget dominerende. Man fristes til at mene, at det ikke er os selv, der bestemmer over samfundsforholdene, men snarere dette mystiske begreb, vi kalder „udviklingen“, som dikterer os de vilkår, vi skal leve og virke under.

Man plejer jo at sige, at politik er det muliges kunst. Heri ligger i virkeligheden en resigneret erkendelse af, at de politiske valgmuligheder i enhver given situation er begrænsede, så resultatet i reglen føles utilfredsstillende i forhold til det, man kunne ønske sig.

Til en vis grad er begrænsningen et spørgsmål om den tidshorizont, man arbejder inden for. Oliekrisen er et aktuelt eksempel på, at en ydre påvirkning kan stille krav om hurtig tilpasning af den indre økonomi. En sådan hurtig tilpasning er særlig vanskelig. De fleste virkemidler for den økonomiske politik kræver tid at forberede og iværksætte, og de udfolder først med forsinkelse deres virkninger. Tekniske forhold, langvarige kontrakter eller overenskomster og mange slags velerhvervede rettigheder gør det svært eller umuligt at ændre økonomien med ganske kort varsel.

Megen politisk frustration kunne undgås, hvis det kunne lykkes os at udvide de faktiske valgmuligheder, så det politisk mulige kom til at ligge nærmere det politisk ønskelige. Det var ud fra en sådan tankegang, at VKR-regeringen i 1968 besluttede at igangsætte det første perspektivplanarbejde, der resulterede i redegørelsen af marts 1971. I fortsættelse heraf foreligger nu perspektivplanredegørelse nr. II, som er baggrunden for folketingets debat på torsdag.